

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MACARİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti, (bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaktır) sosyal güvenlik alanında ilişkileri düzenlemek amacıyla aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır.

I. BÖLÜM GENEL HÜKÜMLER

Madde 1 Terimlerin Tanımı

(1) Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

a) Ülke:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Türkiye Cumhuriyeti toprakları;

Macaristan bakımından, Macaristan toprakları;

b) Mevzuat:

Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sosyal güvenlik rejimleri ile ilgili kanun, yönetmelik ve diğer bağlayıcı hükümler;

c) Yetkili Makam:

Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen mevzuatla düzenlenmiş sosyal güvenlik rejimlerinden sorumlu Bakanlar, Bakanlıklar veya diğer ilgili makamlar;

d) Yetkili Kurum:

Bu Anlaşmanın 2nci maddesinde belirtilen mevzuatın uygulanmasından ve/veya yardımları sağlamaktan sorumlu kurum veya kurumlar;

e) İrtibat Kurumları:

Yetkili makamlar tarafından Anlaşmanın uygulanmasına yönelik ilişkileri yürütmekle görevlendirilmiş kurumlar;

f) İkamet:

İkamet yerinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına göre, ilgili kişinin kalıcı olarak bulunduğu yer;

g) Bulunma:

İlgili kişinin geçici olarak bulunduğu ve daha önceden belirlenmiş bulunma amacının ifa edilmesi ile ilgili olarak bulunma süresinin geçirildiği yer;

h) Sigortalı:

Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata tabi olan ve tabi olmuş kimse;

i) Sigortalılık Süresi:

Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata göre sigorta primi ödenmiş olan ya da muadil sayılan süre;

j) Nakdi Yardımlar:

Aylıklar ve uygulanan mevzuat çerçevesinde sağlanan diğer yardımlar ile bu yardımlara yapılan her türlü zamlar;

k) Malullük Yardımları:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından, malullük aylığı;

Macaristan bakımından, çalışma gücünde değişiklik olan kişiler için yardımlar;

l) Ayni Yardımlar:

Zorunlu sağlık sigortası çerçevesinde ve uygulanan mevzuata göre sağlanan, nakdi olmayan, sağlık ya da iş kazası yardımları;

m) Aile Bireyi:

Yetkili kurumca uygulanan mevzuata göre aile bireyi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimse;

n) Yararlanıcı:

Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata göre yardıma hak kazanan kimse;

o) Geride Kalanlar:

Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata göre ölen sigortalı üzerinden hak kazanan kimseler.

(2) Bu maddede tanımlanmayan ancak bu Anlaşmada kullanılan her bir terim veya ifade, Akit Tarafların mevzuatlarında hangi anlamda kullanılmış ise o anlamı ifade eder.

**Madde 2
Maddi Kapsam**

(1) Bu Anlaşma aşağıdaki mevzuata uygulanır:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından,

(i) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları, işsizlik sigortaları ile genel sağlık sigortası kapsamında hastalık ve analık sigortası,

(ii) Hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortaları ile genel sağlık sigortası kapsamında hastalık ve analık sigortası,

(iii) Kamu idarelerinde çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası kapsamında hastalık ve analık sigortası.

Macaristan bakımından,

(i) Sigorta yükümlülükleri ve prim ödemelerini kapsayan sosyal sigorta yardımları: aylıklar, sağlık sigortası ve işsizlik ile birlikte,

(ii) Sosyal sigorta emeklilik yardımları,

(iii) Sağlık sigortası yardımları,

(iv) Çalışma gücünde değişiklik olan kişilere yönelik yardımlar.

(2) Bu Anlaşma, birinci fıkrada belirtilen mevzuatı destekleyen, değiştiren ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.

(3) Bu Anlaşmanın yeni bir sosyal güvenlik rejimine veya yeni bir sosyal sigorta koluna dair mevzuata uygulanması, bu amaçla Akit Taraflar arasında bu Anlaşmanın tadiline ilişkin karşılıklı bir anlaşmanın imzalanması yolu ile gerçekleştirilir.

Madde 3

Anlaşmanın Uygulanacağı Kişiler

Bu Anlaşma hükümleri, aksine bir hüküm bulunmadıkça, her iki Akit Tarafın mevzuatından birine veya her ikisine evvelce tabi olmuş bulunan ya da hâlihazırda tabi olan veya ilgili Akit Tarafın yitirirlikteki mevzuatı uyarınca bu kişilere üzerinden yardıma hak kazanan kişilere uygulanır.

Madde 4
Muamele Eşitliği

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde Anlaşma kapsamında bulunan kişiler, Akit Taraflardan birinin mevzuatı kapsamındaki hak ve yükümlülüklerle, o Akit Taraf vatandaşları ile aynı koşullar altında sahip olurlar.

Madde 5
Yardımların İhracı

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre hak kazanılan yardımlar, hak sahibinin diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet etmesi nedeniyle azaltılmaz, değişikliğe uğratılmaz, askıya alınmaz ya da iptal edilmez.

Madde 6
Çakışan Yardımlar

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre hak kazanılan yardım veya yardım ödemelerinin; başka herhangi bir hak kazanılan yardım, yardım ödemesi ya da o ülkenin mevzuatı kapsamındaki başka gelirler ile çakışması durumunda, bunların iptali ya da kısıtlanmasına yönelik hükümler; diğer Akit Taraf mevzuatı kapsamında hak kazanılan yardımlar ya da yardım ödemeleri ile çakışması durumunda da uygulanır.

Madde 7
Vakaların Eşit Olarak Değerlendirilmesi

Bir Akit Taraf mevzuatına göre, yardımlara hak kazanma ya da yardım miktarı üzerinde yasal etkiye sahip olan bir vaka gerçekleşmesi durumunda, bu Akit Taraf, diğer Akit Taraf ülkesinde gerçekleşen bu olayı, kendi ülkesinde gerçekleşmiş gibi kabul eder.

II. BÖLÜM
UYGULANACAK MEVZUATA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 8
Genel Hükümler

(1) Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, Akit Taraflardan birinin ülkesinde ücretli ya da bağımsız çalışan bir kişi, bu ücretli ya da bağımsız çalışması ile ilgili olarak, kazanç elde ettiği faaliyeti gerçekleştirdiği Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

(2) Bir kişi kayıtlı olduğu Akit Taraf ülkesi dışındaki diğer taraf ülkede bulunan bir işletmenin şubesi veya daimi ticari temsilciliği aracılığıyla o işletme tarafından istihdam edildiğinde, bu kişi bu şube veya daimi ticari temsilciliğin bulunduğu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 9 **Görevlendirme ile İlgili Hükümler**

(1) İşyeri merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işveren tarafından, o Akit Tarafıta istihdam edilen kişi, işvereni tarafından, o işveren yararına diğer Akit Tarafıta çalışmak üzere geçici olarak gönderildiği takdirde; öngörülen görevlendirme süresinin 24 takvim ayını geçmemesi ve bu görevlendirmenin daha önce gönderilen bir kişinin yerine geçme amaçlı olmaması koşulu ile bu kimse gönderen Akit Taraf mevzuatına tabi kalmaya devam eder.

(2) Akit Taraflardan birinin ülkesinde kendi adına ve hesabına çalışan bir kişi, faaliyetini geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesine nakletmesi halinde; bu Akit Tarafıta öngörülen bağımsız çalışma faaliyetinin süresinin 24 takvim ayını geçmemesi koşulu ile, ilk Akit Taraf mevzuatına tabi olur.

(3) 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen süreler işçi ve işverenin ortak talebi üzerine veya bağımsız çalışanın şahsi talebi üzerine her iki Akit Tarafın yetkili makamlarının veya yetkili makamlar tarafından tayin edilmiş yetkili kurumlarının önceden onayının alınması şartıyla bir sefere mahsus olmak üzere en fazla 60 aya kadar uzatılabilir.

(4) Kamu görevlileri ya da Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre öyle kabul edilen kimseler, istihdam edildikleri Akit Taraf mevzuatına tabidirler.

Madde 10 **Uluslararası Taşımacılık İşletmeleri Personeli**

(1) Bir Akit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide istihdam edilen kişi, o Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

(2) Başkası namına veya kendi hesabına karayolu, demiryolu, havayolu ile veya uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan bir işletmenin seyahat eden veya uçuş yapan personelinden olan kişi, bu işletmenin merkezinin kayıtlı olduğu Akit Taraf mevzuatına tabi olur.

71

Madde 11

Diplomatik Misyonlar ve Konsolosluk Görevlileri

(1) Bu Anlaşma, 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi ya da 24 Nisan 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinin hükümleri üzerinde etkili değildir.

(2) Bir Akit Taraf ülkesine gönderilmeksizin diplomatik misyonlar veya konsolosluk görevlerinde çalışmak üzere mahallinden istihdam edilenler, çalışmanın gerçekleştiği Akit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(3) 2 nci fıkra hükümlerinden bağımsız olarak, diplomatik misyon veya konsolosluk görevlilerinin gönderen Akit Tarafın vatandaşı olmaları halinde, bu kişiler işe alındıkları tarihi takip eden üç ay içerisinde, gönderen Akit Taraf mevzuatının uygulanmasını talep etme hakkına sahiptir.

(4) 3 üncü fıkraya göre tercih hakkını kullananlar, mevzuatına tabi oldukları Akit Taraf yetkili kurumunca kendisine verilen belgeyi ikamet ettiği Akit Tarafın yetkili kurumuna şahsen verir veya işvereni aracılığı ile ulaştırır.

Madde 12

Uygulanacak Mevzuat Hükümlerine İlişkin İstisnalar

(1) İşçi ve işverenin ortak talebi ya da bağımsız çalışan kimsenin talebi üzerine, her iki Akit Taraf yetkili makamları ya da bunlar tarafından tayin edilen kurumlar, söz konusu kişilerin Akit Taraflardan birinin mevzuatına tabi olması ya da tabi olmaya devam etmesi koşuluyla, uygulanacak mevzuata ilişkin, bu Anlaşmada belirtilmemiş ilave istisnalar tanıyabilirler. Söz konusu istisnalar tanınırken, çalışmanın ya da bağımsız çalışmanın türü ve koşulları dikkate alınır.

(2) İstisna tanımına yönelik, işçi ve işverenin ortak talebi ve bağımsız çalışanın talebi; uygulanması talep edilen mevzuatın ait olduğu Akit Taraf yetkili kurumuna yazılı olarak sunulur.

Madde 13

Kapsam ve İstisnaların Belgelendirilmesi

(1) Bu Anlaşmanın 9 ila 12 nci maddelerinde düzenlenen durumlarda, işçi ve işverenin ortak talebi veya bağımsız çalışanın talebi üzerine, içeriği Akit Tarafların irtibat kurumlarınca onaylanmış olan ve ilgili kişinin çalışmasına/bağımsız çalışmasına istinaden bir Akit Taraf mevzuatına tabi olduğunu bildiren bir belge düzenlenir. Bu belge Türkiye Cumhuriyeti bakımından Sosyal Güvenlik Kurumu, Macaristan bakımından yetkili sağlık sigortası kurumu tarafından düzenlenir.

(2) Düzenlenen belgeler, talep sahibine/sahiplerine ve yukarıda sözü edilen diğer Akit Taraf yetkili kurumuna gönderilir.

III. BÖLÜM YARDIMLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

I. KISIM SAĞLIK SİGORTASI YARDIMLARI

Madde 14 Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

(1) Sağlık sigortası çerçevesinde nakdi ve aynı yardıma hak kazanmak, yardımdan faydalanmayı sürdürmek ve yeniden hak kazanmak amacıyla, her iki Akit Taraf mevzuatı kapsamında elde edilen sigortalılık süreleri çakışmadıkları sürece birleştirilir.

(2) Sigortalılar, yeni geldiği Akit Taraf yetkili kurumuna, sigortalılık sürelerini gösterir bir belge ibraz eder.

(3) Söz konusu belge, sigortalının talebi üzerine, son olarak bağlı bulunduğu Akit Taraf yetkili kurumunca verilir.

Madde 15 Aynı Yardımlar

(1) Bu Anlaşmanın 9 ve 10 uncu maddeleri ile 11 inci maddenin 3 üncü fıkrası ve 12 nci maddesinde bahsi geçen kimseler, diğer Akit Taraf ülkesinde yasal olarak buldukları süre içerisinde, tıbbi nedenlerle gerekli görülen aynı yardımlara, yardımın türü ve tahmini bulunma süresi de göz önüne alınarak, hak kazanırlar. Bu yardımlar bulunma yeri kurumu tarafından, uyguladığı mevzuat çerçevesinde sağlanır ve masraflar yetkili kurum tarafından karşılanır.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası hükümleri Türkiye Cumhuriyeti bakımından aile bireylerine, Macaristan bakımından yetkili kurumun izni ile diğer Akit Taraf ülkesinde sigortalının yanında bulunan eşi ve reşit olmayan çocuklarına uygulanır.

(3) Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında sözü edilen kimseler, diğer Akit Tarafta buldukları sırada sağlık yardımlarından faydalanabilmeleri için, kayıtlı oldukları Akit Tarafın yetkili kurumundan alacakları sağlık yardımlarına hak kazandıklarını gösterir belgeyi diğer Akit Tarafın yetkili kurumuna ibraz eder. Bu belgede, yapılacak yardımların süresi de belirtilir.

(4) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olarak çalışmakta olan kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti bakımından onlarla yaşayan aile bireyleri, Macaristan bakımından yanlarında ikamet eden eş ve reşit olmayan çocuklarının Akit Taraf kurumunca sağlanan sağlık, hastalık veya analık sigortası aynı yardımlarından yararlanmakta iken diğer Akit Taraf ülkesine gittiklerinde, bu yardımlardan yararlanmaya devam edebilirler. Bu durumda yararlanıcı, diğer Akit Tarafa gitmeden önce yetkili kurumun iznini almalıdır. Söz konusu izin, yararlanıcının elinde olmayan sebeplerden dolayı önceden alınmamış ise yetkili kurumca sonradan verilebilir. İzin talebi, ilgilinin sağlık durumunun diğer Akit Taraf ülkesine seyahat etmesine uygun olmadığı hakkında rapor verilmesi halinde ret olunur. Bu fıkra, gerekli yardımın gecikmesinin yararlanıcının sağlık durumunda ciddi ölçüde kötüleşmeye yol açma ihtimalinin olması durumunda uygulanır. Yardım masrafı yetkili kurum tarafından karşılanır.

(5) Bu maddenin 4 üncü fıkrasının uygulanmasını teminen sigortalı kimse, sağlık, hastalık veya analık sigortaları yardımlarından yararlanma hakkının, kendi ülkesine döndüğünde devam edebilmesi için, kayıtlı olduğu yetkili kurum tarafından düzenlenmiş ve geçici olarak ikametgahın nakline müsaade edildiğini ve yardımların süresini gösteren bir belgeyi yeni ikamet mahallindeki kuruma ibraz etmek zorundadır.

(6) Bu maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen belge, geçici olarak ikamet naklinden önce düzenlenememiş ise, sigortalının ya da yeni ikamet mahallindeki kurumun talebi üzerine, ikamet naklinden sonra da sigortalının kayıtlı olduğu yetkili kurumca düzenlenebilir.

(7) Bu maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen, sigortalının sağlık durumu önceden belirlenen sürenin ötesinde de yardımların devam ettirilmesini gerekli kıldığı takdirde, sağlık yardımlarının süresi hekim raporu ve yetkili kurum kararı ile uzatılır.

(8) 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişi, tüm geçici görev süresi boyunca, Türkiye bakımından kendisi ve kendisi ile birlikte ikamet eden aile bireyleri ve Macaristan bakımından kendisi ile birlikte ikamet eden eşi ve reşit olmayan çocukları için, ya geçici görevli bulunduğu Akit Tarafın ülkesinde bu maddenin birinci fıkrası uyarınca sağlık yardımlarından yararlanmayı ya da gönderen Akit Tarafın mevzuatına göre aynı sağlık yardımları giderlerinin geri ödenmesini talep etmeyi tercih edebilir.

Madde 16
Nakdi Yardımlar

- (1) Nakdi yardımlar, uygulanan mevzuata göre ve yetkili kurum tarafından doğrudan sigortalıya ödenir.
- (2) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre nakdi yardımların tutarı, aile bireylerinin sayısına bağlı ise yetkili kurum, diğer Akit Tarafıta ikamet eden aile bireylerini de dikkate alır.

Madde 17
Aylık Sahiplerinin Hakları

- (1) Her iki Akit Tarafın emeklilik sigortası kurumlarından aylık alan bir kimse, aynı yardımlara ikamet ettiği yerde hak kazanır ve bu yardımlar ikamet yeri kurumu tarafından karşılanır.
- (2) Yalnızca bir Akit Tarafın emeklilik sigortası kurumundan aylık alan ve diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet edenlerin aynı yardımları, ikamet yeri kurumu tarafından, o kurumun uygulanan mevzuatına göre sağlanır; ancak masraflar, yetkili kurum tarafından daha önceden onay verilmiş olmak kaydıyla, o yetkili kurum tarafından karşılanır.
- (3) Bu maddenin 2 nci fıkrası, yardımları sağlayan kurumun uygulanan mevzuatı çerçevesinde, aylık sahibinin kendisi ile birlikte yaşayan ve şartlara uygun olan bir aile bireyine de uygulanır.
- (4) Bu maddenin 2 ve 3 üncü fıkralarının uygulanmasını teminen, aylık sahibi ile aile bireyleri, yardımları sağlayan yetkili kurum tarafından verilen bir belgeyi, ikamet yeri kurumuna vermek zorundadır. Bu belge, yetkili kurum tarafından iptal edilene kadar geçerlidir. Aylığı ödeyen yetkili kurum; yardım hakkının sonra erdiği konusunda ikamet edilen yerin kurumunu yazılı olarak bilgilendirir.
- (5) Yardım alma hakkı, aylık sahibinin veya aile bireyinin bildirimini teslim aldığı gün sona erer.
- (6) Bu maddenin 1 ila 3 üncü fıkralarındaki hükümler, ilgili kişinin kazanç getiren faaliyetlerine istinaden, ikamet ettiği yerde, ikamet yeri Akit Tarafının mevzuatına uygun şekilde, sağlık sigortası yardımlarına hak kazanmış olması durumunda uygulanmaz.
- (7) Bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen aylık sahipleri ve aile bireyleri, aylığı ödeyen Akit Tarafıta buldukları sırada durumları acil tıbbi yardım yapılmasını gerektirdiği hallerde, aylığı ödeyen Akit Tarafın hesabına aynı yardım alma hakkına sahiptir.

Madde 18
Ortopedik Cihazlar, Protezler ve Yüksek Maliyet Gerektiren Diğer Sağlık Yardımları

Maliyeti 500 Avro'yu aşan ortopedik cihazlar, protezler ve diğer sağlık yardımları, acil haller dışında, yetkili kurumun iznine bağlıdır. Yatılı tedavi, acil haller dışında, tedavinin gerçek maliyetine bakılmaksızın yetkili kurumun izni ile sağlanır.

Madde 19
Aynı Yardımlara İlişkin Masrafların Geri Ödenmesi

(1) Yetkili kurum, aynı yardımlar hükmüne istinaden, idari masraflar hariç olmak üzere fiilen yapılan tüm masrafları diğer Akit Taraf kurumuna geri öder.

(2) Geri ödeme işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla, irtibat kurumları, yapılan masrafların hesaplanıp, iki Akit Taraf arasındaki geri ödemenin belli kişi grupları için toplu ödemeler şeklinde yapılmasına karar verebilirler.

2. KISIM
İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI

Madde 20
İş Kazası ve Meslek Hastalığı Durumlarında Aynı Yardımlar

(1) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre sigortalı olan ve bir iş kazası ya da meslek hastalığı sonucu bu Akit Tarafın mevzuatına göre aynı yardımlara hak kazanan bir kinse; diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet ediyor veya bulunuyorsa; bu yardımlar, ikamet veya bulunma yeri Akit Taraf kurumunca, o Akit Taraf mevzuatına uygun şekilde, ilgili kişi ikamet veya bulunma yeri kurumunun sigortalıymış gibi sağlanır ve masraflar yetkili kurum tarafından karşılanır.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının uygulanmasında, protez, ortopedik cihazlar ve yüksek maliyet gerektiren diğer sağlık yardımları için, bu Anlaşmanın 18 inci maddesinin hükümleri uygulanır.

(3) Bu Anlaşmanın 19 uncu maddesinde belirtilen hükümler, birinci fıkraya istinaden yapılan masrafların geri ödemeleri için de aynı şekilde uygulanır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasına göre sigortalı, sağlık yardımlarından faydalanabilmek için ikamet ettiği veya bulunduğu Akit Tarafın kurumuna, mevzuatına göre sigortalı bulunduğu yetkili kurumca düzenlenmiş olan belgeyi ibraz eder.

(5) Sigortalının bu maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen belgeyi ibraz edememesi halinde, ikamet edilen veya bulunulan Akit Tarafın kurumu, diğer Akit Taraf yetkili kurumundan belgeyi talep eder.

(6) Sigortalının mevzuatına tabi olduğu yetkili kurum, sigortalıya ve ikamet edilen veya bulunulan Akit Tarafın kurumuna belgenin iptal edildiğine dair bir bildirimde bulunmadıkça söz konusu belge geçerlidir.

Madde 21

İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Dikkate Alınması

(1) Eğer Akit Taraflardan birinin mevzuatı, bir iş kazası veya meslek hastalığının sağlığa verdiği zararın derecesinin ya da yardıma hak kazanıp kazanmamanın belirlenmesi için, daha önce gerçekleşen bir iş kazası veya meslek hastalığının dikkate alınmasını şart koşuyorsa; diğer Akit Taraf mevzuatına göre ortaya çıkan iş kazası ve meslek hastalıkları da dikkate alınır.

(2) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın ilk kez bu ülkenin topraklarında meydana gelmiş olması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu koşul, bu hastalığın ilk kez diğer Akit Taraf ülkesinde meydana gelmiş olması halinde de yerine getirilmiş sayılır.

(3) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı halinde yardıma hak kazanılması, bu tür bir hastalığa yol açabilecek mesleğin belirli bir süre yapılmış olması koşuluna bağlı ise, Akit Tarafın yetkili kurumu, gerekli hallerde diğer Akit Tarafın mevzuatına göre bu meslekte geçen süreyi de dikkate alır.

Madde 22

Nakdi Yardımlar

(1) İş kazasının meydana geldiği anda ilgili kişi hangi Akit Tarafın sigortalısı ise, iş kazası için nakdi yardımlar, o tarafın yetkili kurumunca ve o tarafın mevzuatına göre ödenir.

(2) Her iki Akit Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı yardımına hak kazanılması durumunda; nakdi yardımlar yalnızca hak kazanan kişinin meslek hastalığına maruz kaldığı faaliyette en son istihdam edildiği Akit Tarafın yetkili kurumunca ödenir.

(3) Akit Taraflardan birinin mevzuatına uygun olarak meslek hastalığı yardımı bağlanmış sigortalı şahsın diğer Akit Tarafta ikamet ettiği sürede, bu hastalığının ağırlaşması halinde:

a) Sigortalı şahıs ikinci Akit Tarafın mevzuatına göre anılan hastalığa neden olacak veya hastalığı ağırlaştıracak bir mesleki faaliyet icra etmemişse, ilk Akit Tarafın yetkili kurumu, uyguladığı mevzuat hükümlerine göre ağırlaşmayı dikkate alarak yardımları üstlenir.

b) Sigortalı şahıs böyle bir faaliyeti ikinci Akit Tarafın mevzuatına göre icra etmişse, ilk Akit Tarafın yetkili kurumu, yardımları, ağırlaşmayı dikkate almaksızın uyguladığı mevzuata göre üstlenir. İkinci Akit Tarafın yetkili kurumu ise kendi mevzuatına göre ilgilinin ağırlaşmadan sonraki durumuna göre hesaplanacak yardım miktarı ile ağırlaşmadan önce ödenmesi gereken yardım miktarı arasındaki farkı öder.

(4) Bu maddenin 1 ila 3 üncü fıkralarının hükümleri, geride kalanlara ödenecek olan yardımlara da uygulanır.

3. KISIM YAŞLILIK VE ÖLÜM YARDIMLARI

Madde 23 Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

(1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre bir yardım hakkının bulunması durumunda; yardım, bu Akit Taraf yetkili kurumu tarafından, yalnızca uyguladığı mevzuat hükümlerine göre dikkate alınacak olan sigortalılık süreleri üzerinden belirlenir.

(2) Akit Taraflardan birinin mevzuatı, bir yardım hakkının kazanılması, sürdürülmesi veya geri kazanılması için, belli sigortalılık sürelerinin tamamlanmış olmasını gerekli kıldığı ve yardım hakkının elde edilmesi için gerekli olan bu koşullar bir Akit Taraf mevzuatına göre sağlanamadığı takdirde; bu Akit Taraf yetkili kurumu, diğer Akit Tarafın mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerini de -bu sürelerin çakışmaması koşulu ile- kendi uyguladığı mevzuat çerçevesinde tamamlanmış gibi kabul eder.

(3) Hesaba katılacak olan sigortalılık süreleri, bu sürelerin uygun olarak tamamlandığı diğer Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

(4) Türk mevzuatına göre prim veya kesenek ödenmiş sürelerden bir ay 30 gün, bir yıl ise 360 gündür.

(5) Türk mevzuatına göre prim veya kesenek ödenmiş 12 ay ya da 360 günlük süreler Macar mevzuatına göre bir yıl olarak kabul edilir.

Madde 24
Üçüncü Bir Ülke Mevzuatı Kapsamındaki Sürelerinin Birleştirilmesi

(1) Bir kimse, Akit Tarafların mevzuatı kapsamında edindiği sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi ile yardım hakkı elde edemediği takdirde; bu kimsenin yardım hakkı, bu sürelerin, her iki Akit Tarafın da sürelerin birleştirilmesine olanak sağlayan sosyal güvenliğe ilişkin yasal araçlarla bağlı oldukları, üçüncü bir ülke mevzuatına göre birikmiş sigortalılık süreleri ile birleştirilmesi yolu ile belirlenir.

(2) Akit Taraflardan yalnızca birinin üçüncü bir ülke ile anlaşma imzalamış olması durumunda; üçüncü ülke ile imzalanan anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde bu Akit Taraf, sigortalılık sürelerini üçüncü ülkedeki sigortalılık süreleri ile birleştirir.

(3) Bu maddenin 2 nci fıkrası, bir Akit Tarafın bölgesel prensiplere dayalı bir anlaşma imzaladığı üçüncü bir ülke mevzuatı kapsamında edinilen sigortalılık sürelerine uygulanmaz.

Madde 25
Kısmi Yardımların Belirlenmesi

Bir kimsenin yalnızca sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi ile Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardıma hak kazanması durumunda, yetkili kurum, yardımın hesaplanması için her iki Akit Taraf mevzuatına göre edinilmiş sigortalılık sürelerinin dikkate alınması koşulu ile, bu yetkili kurumun üstleneceği yardım miktarını hesaplar. Yetkili kurum, bu şekilde hesaplanan yardımın, yalnızca kendi uyguladığı mevzuat kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerinin her iki Akit Taraf mevzuatına göre geçen toplam sigortalılık süresi oranına karşılık gelen kısmını öder.

Madde 26
Yardımların Hesaplanmasındaki Esaslar

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardım miktarlarının, kazanç ve/veya ödenen primler üzerinden hesaplanması durumunda; bu Akit Taraf yetkili kurumu, yalnızca uyguladığı mevzuat çerçevesindeki kazanç ve/veya prim ödemelerini dikkate alır.

Madde 27
Bir Yıldan Az Sigortalılık Süresi

Bir Akit Tarafın mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerinin toplamının bir yıldan az olması durumunda; yalnızca bu sigortalılık süresine bağlı olarak yardım hakkı bulunmaması şartıyla, bu Akit Taraf yetkili kurumu bir yıldan az bir süre için yardım bağlamaz. Bu sigortalılık süreleri, yardıma hak kazanma ve yardım miktarının hesaplanmasında diğer Akit Tarafça kendi mevzuatı kapsamında tamamlanmış gibi değerlendirilir.

4. KISIM
MALULLÜK YARDIMLARI

Madde 28
Malullük Yardımlarının Hesaplanması

(1) Akit Taraflardan sadece birinin mevzuatına göre geçen sürelerle istinaden malullük aylığına hak kazanıldığı takdirde yardım aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Yetkili kurum yardım miktarını kendi uyguladığı mevzuata göre belirler. Akit Taraflardan birinin veya her ikisinin mevzuatı malullük yardımlarının miktarının belirlenmesinde diğer Akit Tarafa kazanılan yardımların dikkate alınmasını gerekli kıldığı takdirde o Akit Tarafın yetkili kurumu diğer Akit Tarafa ödenen yardımları hesapladığı malullük yardımından düşer; ve

b) Yetkili kurum her iki Akit Taraf mevzuatında geçen süreleri dikkate alarak yardımın teorik miktarını belirler. Ödenecek yardım, teorik miktarın kendi mevzuatı kapsamında geçen sürelerin her iki Akit Taraf mevzuatı kapsamında geçen sürelerle oranı ile çarpılarak belirlenir.

(2) Yetkili kurum bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde hesaplanan yardımlardan yüksek olanı öder.

(3) Yardımın yalnızca her iki Akit Taraf mevzuatına göre geçen süreler dikkate alınarak hesaplanması gerektiği takdirde, yetkili kurum her iki Akit Tarafa geçen süreleri dikkate alarak yardımın teorik miktarını hesaplar. Ödenecek yardım, teorik miktarın kendi mevzuatı kapsamında geçen sürelerin her iki Akit Tarafa geçen sürelerle oranı ile çarpılarak belirlenir.

ca

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 3 üncü fıkrasına göre hesaplanan yardım miktarında diğer Akit Taraf yetkili kurumu tarafından ödenen yardımlardan dolayı azaltma yapılamaz.

(5) Akit Taraflardan herhangi birinin mevzuatına göre geçen süreler 1 yıldan az olduğu takdirde o Akit Taraf, bu Anlaşma kapsamında malulîlik yardımı yapmaz.

(6) Rehabilitasyon yardımları yalnızca yararlanıcının ikamet ettiği Akit Taraf mevzuatı kapsamında sağlanır.

IV. BÖLÜM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 29

İdari Anlaşma ve İrtibat Kurumları

(1) Akit Taraf yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli idari tedbirleri kararlaştırır. Yetkili makamlar birbirleriyle irtibata geçerek, kendi ilgili mevzuatındaki tüm değişiklikler ve yapılan eklemeler hakkında birbirlerini bilgilendirir.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu Akit Taraf irtibat kurumları, bu Anlaşmanın uygulanmasına yönelik İdari Anlaşmada belirlenir.

(3) Bu maddenin birinci fıkraya hükümlerine hâlel getirmeksizin, irtibat kurumları ve yetkili kurumlar, yetkili makamların da katılımıyla; haksız ödemelerin geri alınmasına ilişkin işlemler de dahil olmak üzere; bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli ve uygun önlemleri almakla yetkilidir.

Madde 30

Formüllerler ve Ayrıntılı İşlemler

(1) Akit Taraf irtibat kurumları, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli formüllerler ve ayrıntılı işlemler ile ilgili olarak ortak karar alırlar.

(2) Akit Taraf yetkili kurumları ve irtibat kurumları, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli formüllerleri kullanarak iletişim kurarlar.

Madde 31
Nakdi Yardımların Ödenmesi

(1) Akit Taraflar nakdi yardımları, ilgili ulusal mevzuatlarına uygun şekilde, doğrudan yararlanıcılara öderler.

(2) Akit Taraf yetkili kurumları, bu Anlaşma kapsamındaki nakdi yardımları, idari masraflar için herhangi bir kesinti yapmadan öderler.

Madde 32
İstatistiklerin Değişimi

Akit Taraf irtibat kurumları, Anlaşma uyarınca yararlanıcılara bağlanan yardımların ödemelerine ilişkin yıllık istatistikleri, bir sonraki yılın 31 Mart tarihine kadar karşılıklı olarak gönderirler. Bu istatistikler, yararlanıcıların sayısı ve ödenen toplam yardım miktarı ile Anlaşmaya göre ödenen yardımların türü hakkında bilgiler içerir. Bu istatistiki bilgiler, irtibat kurumları tarafından onaylanmak üzere, bir formüler ile düzenlenir.

Madde 33
İdari İşbirliği

(1) Bu Anlaşmanın uygulanmasında, her iki Akit Taraf yetkili makamları ve yetkili kurumları, bu Anlaşma kapsamındaki herhangi bir yardıma hak kazanmanın ya da bu yardımın ödenmesi ile ilgili olarak; kendi mevzuatlarını uyguluyormuş gibi birbirlerine yardımcı olurlar. Bu yardımlaşma ücretsiz yapılır.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasında, Akit Taraflardan birinin mevzuatı, o Akit Taraf yetkili makamına ya da yetkili kurumuna teslim edilecek olan bir belgenin, konsolosluk harçları ve idari harçlar da dahil olmak üzere, tamamen ya da kısmen, tüm bedel ve yükümlülüklerden muaf tutulmasına olanak sağladığı takdirde; bu muafiyet, diğer Akit Taraf yetkili makam ya da yetkili kurumuna gönderilen benzer nitelikteki belgeler için de geçerlidir.

(3) Bu Anlaşmanın uygulanmasında kullanılan belgeler, diplomatik misyon veya konsolosluk onayından muaf tutulacaktır. Bir Akit Taraf yetkili makamı ya da yetkili kurumu tarafından hakiki ve aslının aynı olarak onaylanan belge nüshaları; diğer Akit Taraf yetkili makam ya da yetkili kurumunca da, başka bir belgeye gerek duyulmaksızın, hakiki ve aslının aynı olarak kabul edilir.

(4) Bu Anlaşmanın uygulanmasında, Akit Tarafların yetkili makam ya da yetkili kurumları, birbirleriyle doğrudan irtibata geçebildikleri gibi, ikamet ettikleri yere bakılmaksızın bütün yararlanıcılar ve/veya sigortalılar ile de irtibata geçerler.

41

Madde 34
Tıbbi Bilgi ve Tıbbi Muayeneler

(1) Tıbbi bilgi ve belge talepleri ile bunların iletilmesi, Akit Tarafların irtibat kurumları aracılığı ile yapılacaktır.

(2) Bir Akit Taraf kurumunun, diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet eden bir talep sahibi ya da yararlanıcısı için tıbbi muayene yapılmasını talep etmesi durumunda; ikinci Akit Taraf kurumu, ilk Akit Taraf kurumunun talebi üzerine, tıbbi muayene için kendi mevzuatı hükümlerince gerekli düzenlemeleri yapar. Tıbbi muayenenin, yalnızca talebi yapan kurum tarafından kullanılması durumunda; bu kurum, muayene masraflarını diğer Akit Taraf kurumuna geri öder. Ancak, tıbbi muayene her iki kurumca da kullanılması durumunda masraflar için herhangi bir geri ödeme yapılmaz.

Madde 35
Zararların Tazmini

(1) Bir kimsenin, Akit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca, diğer Akit Tarafta meydana gelen bir zarardan dolayı yardım alması ve o Akit Tarafın mevzuatı uyarınca üçüncü taraflara karşı tazmin hakkının bulunması durumunda, bu tazmin hakkı, birinci Akit Tarafın mevzuatına göre onun kurumuna geçer.

(2) Aynı zarar durumundan doğan tazmin hakkının, aynı tür yardımlarla ilgili olması ve söz konusu hakkın bu maddenin birinci fıkrası hükmüne uygun olarak her iki Akit Tarafın kurumları için de doğması halinde, üçüncü taraf, tazminatı Akit Taraf kurumlarından birine veya diğerine ödeyebilir. Kurumlar, alınan tazminatı, ödedikleri yardımların oranına göre aralarında paylaşırlar.

Madde 36
Taleplerin Verilmesi

(1) Bu Anlaşma veya Akit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca Akit Taraflardan birinin yetkili makamına, yetkili kurumuna veya diğer yetkili bir kuruluşuna sunulan talep, beyanname veya itiraz diğer Akit Tarafın yetkili makamına, yetkili kurumuna veya diğer yetkili bir kuruluşuna verilmiş sayılır.

(2) Bu Anlaşma uyarınca Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yapılan bir yardım talebi, diğer Akit Tarafın mevzuatına göre yapılmış sayılır.

21

(3) Kendisine talep, beyanname ya da itiraz sunulan Akit Taraf yetkili makam ya da yetkili kurumu; söz konusu belgeleri gecikmeksizin diğer Akit Taraf yetkili makam ya da yetkili kurumuna, belgenin alınma tarihini de belirterek gönderir.

(4) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlanacak olan bir yardım talebi; diğer Akit Taraf mevzuatına göre sağlanacak olan benzer nitelikteki bir yardım talebi gibi değerlendirilir. Talep sahibinin diğer Akit Taraf mevzuatına göre sağlanacak olan nakdi yardıma hak kazanıp kazanmadığının belirlenmesi işleminin ertelenmesini açıkça talep etmesi durumunda, bu hüküm uygulanmaz.

Madde 37 **Taleplerin İşleme Alınması**

(1) Bir Akit Taraf kurumunun, sigortalılık sürelerini diğer ya da her iki Akit Taraf mevzuatına göre tamamlayan bir kimsenin talebini alması durumunda; bu kurum, talebi, alınma tarihini de belirterek, diğer Akit Taraf yetkili kurumuna iletir. Bu kurum, taleple birlikte, diğer Akit Taraf yetkili kurumuna aşağıdaki belgeleri de iletir:

- a) Talep sahibinin yardıma hakkı olup olmadığının belirlenebilmesi için diğer Akit Taraf kurumuna gerekli olabilecek mevcut dokümanlar,
- b) Özellikle ilk Akit Taraf mevzuatı kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerini gösterir formüller ve
- c) Eğer belirlendiyse, yardımın bağlanmasına ilişkin kendi kararının bir nüshası.

(2) Daha sonra diğer Akit Taraf yetkili kurumu, talep sahibinin yardıma hakkı olup olmadığını belirler ve ilk Akit Taraf kurumuna kararını bildirir. Karar ile birlikte, gerekiyorsa ya da talep edilmesi durumunda, ilk Akit Taraf yetkili kurumuna aşağıdaki belgeleri de iletir:

- a) Talep sahibinin yardıma hakkı olup olmadığının belirlenebilmesi için ilk Akit Taraf yetkili kurumuna gerekli olabilecek mevcut dokümanlar,
- b) Özellikle kendi mevzuatı kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerini gösterir belge.

(3) Yardım talebinin gönderilmiş olduğu Akit Taraf Kurumu, talep sahibi ve aile bireyleri hakkındaki bilgileri doğrular. Doğrulanacak bilginin türü, iki Akit Taraf irtibat kurumları tarafından kararlaştırılır.

Madde 38
Kullanılan Belgelerin Tanınması

Herhangi bir Akit Tarafın, bu Anlaşma kapsamına giren yetkili makam ya da yetkili kurumlarının, sosyal güvenlik primleri ya da diğer işlemlere ilişkin kullandığı belgeleri diğer Akit Taraf yetkili makamları ve yetkili kurumları tarafından tanınır.

Madde 39
Tebliğat ve Resmi Dillerin Kullanılması

(1) Bu Anlaşmanın uygulanmasında, Akit Tarafların yetkili makamları ve kurumları kendi resmi dillerinde birbirleriyle, ilgili kişilerle ve onların temsilcileriyle doğrudan iletişime geçebilirler. Yetkili makamlar ve kurumlar birbirleriyle kurdukları iletişimde İngilizceyi de kullanabilirler.

(2) Bir Akit Taraf yetkili makamı ve kurumu, bir talebi ya da belgeyi, yalnızca diğer Akit Tarafın resmi dilinde yazılmış olduğu gerekçesiyle reddedemez.

(3) Akit Tarafların kurumlarının kararları ve diğer resmi belgeleri, diğer Akit Tarafta bulunan kimselere, alındı bilgisi istenerek, posta yolu ile doğrudan gönderilebilir.

Madde 40
Verilerin Korunması

(1) Bu Anlaşmaya dayanarak ve her iki Akit Tarafta uygulanan mevzuat uyarınca, Anlaşmanın uygulanması için sağlıkla ilgili veriler de dahil olmak üzere gerekli kişisel verilerin, Akit Taraf ülkelerinde yürürlükteki uygulanabilir mevzuat kapsamında aktarılması esnasında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Bu Anlaşmanın ve bu Anlaşma kapsamındaki mevzuatın uygulanmasında veriler, bir Akit Tarafın kurumları tarafından diğer Akit Tarafın kurumlarına iletilebilir. Veriyi alan Akit Taraf, bu veriyi benzer amaçlar için işleme koyabilir ve kullanabilir. Diğer tüm durumlarda, verilerin diğer kurumlara iletilmesi, yalnızca gönderen kurumun önceden yazılı izninin bulunması halinde ve bu kuruma uygulanan ulusal mevzuat kapsamında gerçekleştirilebilir;

b) Bu tür bir veriyi alan kurum, talep üzerine ve özel durumlarda, veriyi gönderen kurumu, iletilen veriyi ne amaçla kullandığı ve sonuçların ne olduğu hakkında bilgilendirir;

c) Veriyi gönderen kurum, verinin doğruluğundan ve bu verinin iletilmesinin gerekli olduğundan emin olmalıdır. Aynı zamanda, o Akit Tarafın ulusal mevzuatına göre, geçerli tüm veri sağlama yasakları da göz önünde bulundurulmalıdır. Gönderilen verinin yanlış olduğu ya da gönderen Akit Taraf mevzuatına göre gönderilmemesi gereken bir veri olduğu anlaşılması halinde, veriyi alan kurum gecikmeksizin haberdar edilir ve bu kurum uygun görüldüğünde bu veriyi düzeltir ya da kayıtlardan siler;

d) Talebi üzerine ilgili kişi, kendisine dair veri, verinin kaynağı, kullanım amacı ve verinin kullanılması ile ilgili yasal dayanaklar ile kullanılma süresi, veriyi alan ve alabilecek olan kişiler, veriyi işleyen ismi ve adresi ve bunların veri kontrolüne ilişkin faaliyetleri ve verinin kaynağı hakkında bilgilendirilir. Bunun yanı sıra, ilgili kişinin kendisi hakkında elde tutulan veriler ile ilgili olarak haberdar edilme hakkı, veriyi sağlaması talep edilen Akit Tarafın ulusal mevzuatına bağlıdır;

e) Alınan kişisel veri, iletilme amacının gerekliliği ortadan kalktığı anda gecikmeksizin silinir;

f) Kişisel verinin gönderilmesi ve alınması, hem gönderen hem de alan kurum tarafından kayıt altına alınır;

g) Gönderen ve alan kurumların her ikisi de, kendi ilgili ulusal mevzuatı gereğince, kişisel verilerin ihlali ile sınırlı olmamak üzere, yetkisiz erişim, yasadışı değişiklikler ve yetkisiz açıklamalara karşı etkili koruma sağlanmasını temin ederler;

h) İlgili kişinin isteği üzerine, gönderen ve alan Akit Taraf kurumlarının her ikisi de ellerindeki yanlış veriyi düzeltir, siler, ya da yasadışı olarak elde tutulan veriye erişimi engeller. Diğer Akit Taraf Kurumu bu gibi bir düzeltme, silme ya da erişimi engelleme durumlarında gecikmeksizin haberdar edilir;

i) Verilerin korunmasına ilişkin ihlal söz konusu olduğunda ilgili kişiler, Akit Tarafların ilgili ulusal mevzuatı çerçevesinde mahkemeye ya da diğer makamlara taşıma dahil olmak üzere, yasal yollara başvurma hakkı elde ederler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında yer alan hükümler, uygun görüldüğünde, kurumsal ve ticari alandaki gizli veriler için de uygulanır.

(3) Akit Taraflar, bağımsız bir veri işleme denetimi sağlarlar.

Handwritten marks and signatures at the bottom left of the page.

Madde 41
Ödemelerde Kullanılacak Para Birimi

(1) Bu Anlaşma uyarınca sağlanacak yardımlara ilişkin ödemeler, ödemeyi yapan Akit Tarafın para birimi ile yapılır.

(2) Bu Anlaşma uyarınca bir Akit Taraf yetkili kurumu, diğer Akit Taraf yetkili kurumunca sağlanan yardımlara ilişkin gider iadesine yönelik meblağları ödemekle yükümlü ise, borç ikinci Akit Tarafın para birimi ile ifade olunur. Birinci Akit Tarafın yetkili kurumu kendi para birimiyle ödeme yaparak yükümlülüğünü yerine getirmiş olur.

Madde 42
Haksız Ödenen Meblağın Geri Alınması

(1) Akit Taraflardan birinin kurumu bir yararlanıcıya hak ettiğinden fazla bir meblağ ödemişse, bu kurum, uyguladığı mevzuatta öngörülen şartlar ve sınırlar dahilinde, yararlanıcıya yardım sağlamakla yükümlü diğer Akit Taraf kurumundan fazla ödenen meblağı, bu kimseye ödeyeceği meblağlardan mahsup etmesini talep edebilir.

(2) Diğer Akit Tarafın Kurumu, bu haksız ödeme sanki kendisi tarafından yapılmış gibi kesintiyi mevzuatında öngörülen şartlar ve sınırlar dahilinde yapar ve mahsup ettiği meblağı birinci Akit Taraf kurumuna transfer eder.

(3) Talep edilen miktar birinci Akit Tarafın para birimi ile ifade edilir. Diğer Akit Taraf yetkili kurumu, meblağı kendi para birimi ile transfer ederek yükümlülüğünü yerine getirir.

Madde 43
Anlaşmazlıkların Çözümlemesi

Bu Anlaşmanın uygulanmasından ya da yorumlanmasından doğan anlaşmazlıklar yetkili makamlar tarafından çözümlenir.

V. BÖLÜM GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 44 Geçici Hükümler

(1) Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önceki dönem için hiçbir yardım hakkı doğurmaz.

(2) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süresi veya gerçekleşmiş herhangi bir ilgili yasal durum, bu Anlaşmanın uygulanmasında dikkate alınır.

(3) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce, münferit olaylarda alınan kararlar, Anlaşmanın uygulanabilirliğini etkilemez.

(4) Bu Anlaşmaya bağlı olarak, yalnızca bu Anlaşmanın dikkate alınması ile hak kazanılabilecek emeklilik yardımı talebinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren 24 ay içerisinde sunulması durumunda; bu yardımın ödenmesine bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce olmamak şartıyla, yardıma hak kazanmak için gerekli koşulların sağlandığı takvim ayının başında başlanır. Bu durum yalnızca yeterli sigortalılık süresi bulunmadığı gerekçesiyle reddedilen emeklilik yardımı talepleri için geçerlidir.

(5) Bu Anlaşmanın 11 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında sözü edilen kimseler, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce istihdam edilmiş iseler, tercih haklarını Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde kullanabilirler.

Madde 45

Macaristan'ın Avrupa Birliği Üyesi Olmasından Kaynaklanan Yükümlülükleri

Bu Anlaşma, Macaristan'ın Avrupa Birliği üyesi olmasından kaynaklanan yükümlülüklerini etkilemez. Buna bağlı olarak, bu Anlaşmanın hükümleri, Macaristan'ın Avrupa Birliğini kuran Anlaşmalara karşı olan yükümlülüklerinin tamamının ya da bir kısmının, yerine geçecek; tamamını ya da bir kısmını değiştirecek, ya da herhangi bir şekilde etkileyecek şekilde yorumlanamaz veya yürürlüğe konamaz.

Madde 46
Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Ortaklık
Anlaşması'nın Etkileri

12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanan Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti arasında ortaklık kuran Anlaşma; 23 Kasım 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanan Katma Protokol ve uygulanabildiği ölçüde Ortaklık Konseyi Kararları uyarınca bu Anlaşma, uygulama bakımından Akit Taraf topraklarından birinde yasal olarak ikamet eden veya ikamet etmiş olan ile çalışan veya çalışmış olan sigortalıların hak ve yükümlülüklerine hanel getirmez.

Madde 47
Onay ve Yürürlük

- (1) Bu Anlaşma onaya tabidir.
- (2) Akit Taraflar, yürürlüğe girme için ilgili yasal gereklerin yerine getirildiği konusunda, diplomatik kanallar aracılığı ile birbirlerini haberdar ederler.
- (3) Bu Anlaşma, bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen son yazılı bildirimim teslim alındığı ayı izleyen üçüncü ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

Madde 48
Anlaşmanın Tadili

Bu Anlaşma, Akit Tarafların karşılıklı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, 47 nci maddede belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girer.

Madde 49
Anlaşmanın Süresi

- (1) Bu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir.
- (2) Akit Taraflardan biri, diplomatik kanallarla, diğer Akit Tarafa bir takvim yılının sonuna kadar, üç ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

A. A.

Madde 50
Kazanılmış Hakların Korunması

Bu Anlaşmanın feshi halinde, Anlaşma hükümleri, Anlaşmanın son geçerlilik tarihine kadar edinilen yardım hakkı ya da yardım ödemelerine uygulanır. Bu Anlaşmanın son geçerlilik tarihinden önce sunulan talepler ve/veya bağlanan aylıklar, ilgili kişinin bulunma yeri dikkate alınmaksızın, bu Anlaşma hükümlerine göre incelenir ve/veya ödenir.

Yukarıda yer alan hükümleri tasdiken aşağıda belirtilen yetkili temsilciler bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma 24 Şubat 2015 tarihinde Budapeşte'de Türkçe, Macarca ve İngilizce dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Faruk ÇELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

MACARİSTAN
HÜKÜMETİ ADINA

Zoltán BALOG

İnsan Kaynakları Bakanı